

Vandløbspleje i Karup Å-systemet i 2024.

Karup Å Sammenslutningens Vandløbspleje har i 2024 nyanlagt og restaureret i alt 38 gydebanker. Der er udlagt over 280 kubikmeter gydegrus og 80 kubikmeter sten. Der er udlagt 20 gydebanker i Hullet, 4 i Karup Å ved Vormstrup, 3 opstrøms Agerskov, 3 i Haller Å, 3 i Trevad Møllebæk og enkelte i Haderis Å, Åresvad Å og Bording Å.

Projekterne har i år været finansieret ligeligt af midler fra DTU gennem konverterede udsætningsmidler og Karup Å Sammenslutningens vandplejefond. En næsten lige så stor del er finansieret af Viborg Kommune, mens Herning Kommune også har bidraget i mindre omfang. Endelig har den nu nedlagte lodsejer forening opstrøms Karup skænket sin formue til udlægning af gydebanker i den øvre del af åen. Vi er yderst taknemmelige for al denne støtte og store økonomiske opbakning, vi har modtaget til projekternes gennemførelse.

Vi er ligeledes taknemlige for den store velvilje fra lodsejere og glæder os over det gode samarbejde med kommunerne, entreprenører og vognmænd. Stor tak for hjælpen til Jørgen og Jesper Handberg fra Jysk Naturpleje og vognmand Søren Andersen samt til lodsejere både i Åresvad Å og Karup Å opstrøms Agerskov for hjælp til udkørsel af sten og grus.

Uden alle de frivillige ville vandplejen gå i stå. Der skal også lyde en stor tak til alle vandplejefolk for deres store indsats i forbindelse med vandplejedage og vandløbsprojekter. Det har været en hel uvurderlig stor hjælp.

Årets fokus områder:

Vi har stadig i år det samme fokus på at sikre og optimere opvækstområderne i forbindelse med og nedstrøms nye samt tidligere anlagte gydebanker for at opnå gode skjul for både yngel og deres føde i form af vand dyr og insekter. Derfor har udplantning af ranunkel og etablering af grenskjul været en fast del af projekterne sammen med udlægning af sten og gydegrus.

Vi har i 2024 forsøgt at få tilsyn og vedligehold af gydebanker lagt ud på flere hænder, således at hver fiskeklub har ansvaret for udvalgte gydebanker og sørger for løbende at holde øje med disse og klargøre dem inden gyde sæsonen. Det kræver stor forståelse blandt fiskeklubbernes medlemmer for, at vil man gerne et godt fiskeri med mange fisk i åen, kommer dette ikke af sig selv, men med en koordineret frivillig indsats vil det helt sikkert lønne sig. Samarbejdet om denne

centrale opgave i vandplejen vil komme alle til gode, og alle kan give en hjælpende hånd med her stort som småt. Henvend jer blot til jeres klub bestyrelse eller direkte til KÅS vandpleje.

For at fremtidssikre organisationen af Vandplejen i Karup Å er der i år etableret en mindre gruppe, som udgør et formandskab eller forretningsudvalg i Vandplejen og som jævnligt mødes og samordner og koordinerer vandplejearbejdet. I gruppen er alle de 3 store lystfiskerforeninger repræsenteret, og den består af særligt aktive og engagerede i vandplejen. I gruppen deltager p.t. Carsten, Johnny, Mads, Allan, Bruno, Peder, Leo, Tom og jeg. Vandplejearbejdet er på den måde delt ud på flere personer, der hver især kan håndtere flere opgaver, og er derfor ikke person afhængig.

Året der gik.

På møde i den lille Vandpleje gruppe i **januar** blev den fremtidige struktur for Vandplejen aftalt således, at opgaverne blev fordelt på flere personer. I januar deltog Tom og jeg i et dialogmøde med Finn Sivebæk og Anders Lund Jensen, Naturstyrelsen på DTU Aqua omkring forhold, der kan gavne vand- og naturkvaliteterne i Karup Å -vandsystemet.

I **februar** var der igen møde i den lille Vandpleje-gruppe bl.a. for at forberede dialogmøde med kommunerne. Som udløber af samarbejdet med Kaare Ebert, Danmarks Sportsfiskerforbund omkring skarv, blev Karup Å Sammenslutningen i februar inviteret til at deltage i møde om projekt-Stalling - Skarv. Carsten og jeg deltog i mødet i Vingsted.

I **marts** måned samlede vi en gruppe senior fra Lfso for at halvfælde træer som skjul langs åen i Skive by.

Der blev afholdt vandpleje fest på TØP, hvor Bjarke Dehli holdt et spændende foredrag om, hvordan vi kan forbedre Vandløbsplejen. Endelig deltog Tom i et møde om afgitring med Herning Kommune og lodsejerne på Øster Højsgaards dambrug.

I **april** måned blev det årlige samarbejds møde med kommunerne gennemført. Her blev emner som udvidelse af tidsvinduet for udlægning af gydebanker, sand vandring, vedligeholdelse af gydebanker og skånsom vedligeholdelse berørt. Her deltog Bruno, Peder, Tom og jeg samt repræsentanter for de 5 kommuner langs åen.

I **maj** blev der udført vandløbs restaurering med dødt ved i Vallerbæk. Her deltog Allan, Johnny, Henning og jeg.

I **juni** blev forberedelsen til et senere møde med Eigil Andersen fra miljøministeriet forberedt sammen med Kaare Ebert, DSF.

I **juli** blev det store gydebanke projekt ved vandløbet ved navn "Hullet" gennemført. Her skulle udlægges 20 gyde banker bl.a. som trappestryg, og der var lejet adskillige minilæssere og motortrillebører samt køreplader. Projektet forløb over 5 dage og stort set alle fra den lille Vandplejegruppe tilbød sig her. Johnny, Allan, Carsten, Mads, Peder og Bruno mødte op og vi fik hjælp af Kenneth, Robert, Allan, Erik, Jim, Michael og Dennis. Et stort arbejde med flot resultat!

I **august** blev der afholdt en introduktion dag for frivillige, der fra de enkelte klubber havde meldt sig til vedligehold af udvalgte gydebanker. Bruno, Peder og jeg stod for arrangementet. Vi var glade for den gode opbakning.

Der blev også afholdt et ungdomsarrangement bistået af Emil og Mads med udlægning af gydebanker i Haller Å.

I august blev 1. Vandplejedag afholdt med deltagelse af 11 frivillige. Her var vi i Karup Å og i Resen Bæk.

Der blev også udlagt tre banker i Trevad Møllebæk med hjælp fra bl.a. Johnny og Mads.

Efter et formøde på DTU Aqua med Bjarke Dehli, DTU, Lars Brinch Thygesen, DSF og Tom og jeg deltog vi alle i et møde med vandløbsmedarbejdere og ledelse i Ikast-Brande Kommune. Emnerne var okker fra Bølling Sø og Bølling Sø Kanal, et lavbundsprojekt i området og spærringen ved Agerskov Dambrug. Vi blev lovet fremdrift i løsning af problemerne.

Der blev endelig også udlagt gydebanker i Skygge Å opstrøms Munklinde sponsoreret af det nu nedlagte Karup Å vandløbslaug.

I **september** blev 2. Vandplejedag afviklet med deltagelse af 16 frivillige. Her besøgte vi Rabis Bæk, Barslund Bæk, Gindeskov Bæk, Åresvad Å og Vallerbæk.

I denne måned blev før omtalte møde med Eigil Andersen, Miljøministeriet omhandlende tiltag mod skarvprædation afholdt med deltagelse af Kaare Ebert, Tom og jeg.

I september blev også "Lasses Gydebanke" suppleret med deltagelse af Johnny, Mads og mange fra Lfso's og MV-LF's seniorer.

Vi nåede endvidere at gennemføre 3. vandplejedag med deltagelse af 14 frivillige. Her fik "Falkenberg Gydebanke" en tur. Vi var desuden i Staulund Å, Haller Å og Vallerbæk.

I **oktober** kunne vi endelig gennemføre suppleret af 3 store gydebanker ved Vormstrup og en i Haderis Å.

Der blev afholdt møde i den lille Vandpleje gruppe bl.a. for at forberede det store Vandplejemøde i november.

Endelig blev der afholdt en arbejdsdag, hvor der blev udlagt gydebanks i Bording Å og lavet grenskjul for yngel i forbindelse med store gydebanks i Vormstrup. Her var vi 14 frivillige igang. Sidst i oktober deltog Schneider, Steen og jeg i møde afholdt hos DSF med den nye skarv konsulent Lars Erlandsen Brun.

I **november** blev det store Vandplejemøde afholdt, hvor alle kunne komme med input til næste års projekter. Det var dejligt at opleve stor interesse blandt de 20 fremmødte. Det lover godt for fremtiden.

Status for vandplejen.

Ifølge Bjarke Dehli, DTU, som i efteråret ved et møde med KÅS bestyrelse vurderede, at vi p.t. står et rigtig godt sted med vores vandpleje arbejde og har gang i mange gode tiltag til forbedring af leve vilkårene for fisk og for naturen i Å-dalen i det hele taget. Bestandsanalysen i 2021 dokumenterede også dette, og fangstrappen i år tegnede meget positiv.

Mørke skyer kommer dog stadig til i horisonten, med de mange farer vor kære Karup Å havørred er udsat for som prædation af skarv, odder og hejre, garnfiskeri og spærringer af bæverdæmninger. Vi må derfor sørge for de bedste forhold for fiskene, mens de er i åen!

Tak for godt samarbejde med lodsejere, kommuner, DTU Aqua og Danmarks Sportsfiskerforening. Endvidere tak for godt samarbejde til KÅS bestyrelse og til medlemmerne af den lille vandplejegruppe, for at I vil være med til at dele opgaverne og føre vandplejen videre.

Stor tak til dig Tom for dit makkerskab omkring vandplejen. Jeg er rigtig glad for, at du også fremadrettet kan være med til videreføre dette arbejde som del af vores lille vandplejehold.

Sluttelig vil jeg gerne takke alle frivillige vandpleje interesserede for jeres støtte og flotte indsats, når praktisk arbejde skal udføres. Sammen gør vi en forskel!

Med venlig hilsen Ivan Andersen,

Karup Å Sammenslutningens Vandløbspleje